

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " " "	Fél évre . . . 8 " " "		
Negyed évre . . . 2 " " "	Negyed évre . . . 4 " " "		
Egy óra . . . 1 " " "	Egy óra . . . 1 " " "		70 "
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden száma 4 fillér.

TÁVIRATOK.

Lukács Béla öngyilkossága.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, jan. 8.

Lukács Béla volt miniszter öngyilkosságáról lapunk más helyén emlékezünk meg.

Fővárosi tudósítónk az öngyilkosságra vonatkozólag a következő részleteket táviratozza:

Lukács szökését előre tervezte. Tegnap Pomázról, a szanatoriumból télikabát nélkül, hálóczipőben távozott. Halálát mint megállapították szívizélhűdés okozta; koponyáján gyenge sérülés látható. Arcza a beállott dermedtség következtében semmit sem változott. A holttestet sokan keresték fel; köztük Gajzágó Manó, az apósa is. A rendőrség a család kérelmére a holttestet nem boncoltatja fel.

Temetése csütörtökön délután lesz. A temetést a kereskedelmi miniszterium rendezí.

Öngyilkos lelkész.

Turóc-Szent-Márton, jan. 8.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —

Az itteni evangélikus segédlelkészt, Obuch Jánost reggel lakásán nagy vértócsában halva találták. Megállapították, hogy a segédlelkész öngyilkosságot követett el. Beretvával felmetszette torkát. Obuch 23 éves volt; súlyos idegbaja miatt vált meg az élettől.

Új olasz miniszter.

Róma, jan. 8.

Finali Gaspare szenátort kinevezték kincstári miniszterré.

A burok szabadságharcza.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

London, jan. 8.

Kitchener lord jelenti Pretoriából tegnappól: Wellington ezredes ütközetet vívott Delarey és Steenkamp kommandóival Naauwport mellett (Transzval). Az ellenséget kényszerítették, hogy északnyugat felé visszavonuljon. Az angolok vesztesége még nem ismeretes. A burok orvosai elismerik, hogy

az ő részükön husz ember elesett vagy megsebesült és Dupreez parancsnok fogságba jutott.

Heilbronnból érkezett sebesültek jelentik, hogy egy 120 főnyi osztály, a mely Knox csapatához tartozott Lindley közelében egy tulnyomó számú bur osztálylyal ütközetbe keveredett. — Laing alezredes két tiszt és 15 katona elesett, két tiszt és 20 ember megsebesült.

Rejtélyes gyilkosság.

„Debreczen” eredeti távirata,

Szatmár, jan. 8.

Szabó Lajos csizmadiát e hó 3-án a téglavető gödörben meggyilkolva találták. Mellkasában három lövés volt s a fején tátongó szurt seb. Szabó Lajos az azelőtti este állítólag összeveszett a feleségével, a ki nem akart éjjeli szállást adni három dohány-csempésznek. Az asszony e miatt ott is hagyta a férjét és állítólag Kiss József házában töltötte az éjet. A vizsgálatot abban az irányban indították meg, hogy a három csempész ott hált-e a meggyilkoltnál.

Követek kihallgatása.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Bécs, jan. 8.

Ő felsége tegnap Bülow német és Rosen svéd katonai attassékat kihallgatáson fogadta,

Tőzsde.

Budapest, 1901. jan. 8.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

D é l i z á r l a t :

Buza	1901. Áprilisra	7.59	—
	1901. Októberre	7.68	—
Rozs	1901. Áprilisra	7.38	—
Zab	1901. Áprilisra	6.01	—
Tengeri	1901. Májusra	4.96	—

Amerika $\frac{3}{4}$ olcsóbb.
Készáru üzlet változatlan.

Neveljük a népet.

Boldog az, a kinek egész életén át világitó fáklyául szolgálhatnak a tudományok és ismeretek. Nagy városok falain belül palotákat emelnek a tudománynak s a különböző nyilvános előadások, felolvasások, gyűlések, nézetváltó összejövetelek mind arra szolgálnak, hogy az emberi ész ujitásait, a naponkint felszínre vetődő eszméket, mint a csatornák levezessék a társadalom minden rétegébe. Az ezerszámra megjelenő lapok, könyvek kivétel nélkül az ész világosságát terjesztik; az ismeretek gyarapítására szolgálnak a könyvtárak, a nyilvános olvasó termek is. Boldog az mondom, a kinek módjában áll ezeket az eszközöket igénybe venni, hogy kifejlessze a lelkében szunnyadó nemesebb érzéseket. Ellentétben a nagy városok lakóival, a falusi nép jóformán meg van a művelődés minden eszközétől fosztva. Falun nincsenek kongresszusok, felolvasások, szakelőadások — falun a népiszkolai alapvető oktatáson kívül csupán a templom az, a hol a népet oktatják. Csakhogy a templom csupán a lelkieket — a vallásosságban neveli az embert — a praktikus élet naponkint felszínre kerülő új tanaival a falusi népnek alig van hely, ahol megismerkedhetik. Nincsenek klubjai, a hol a kölcsönös nézetváltást kultiválhatná, eszmecsere útján tisztíthatná nézeteit. A korcsma a falusi nép találkozó helye. A bufelejtő ital köré összegyűlnek a falu gazdái. Itt ugyan váltanak nézetet, csakhogy a pálinka és bor mellett kipattanó gondolatokban nincs köszönet. A pálinka megfosztja a gondolkozási szabadságától, szenvedélyeket ébreszt, a melyek a bűnnek melegágyai.

A korcsma tehát sohase fogja népünket jóra, nemesre tanítani.

A korcsmánál többet ér a hagyományos kovácsműhely is, a hova nap nap mellett bevetődik egy-két gazda s elbeszélget a világ soráról.

Méltán sóhajtozhatnak tehát jobbaink, ha népünknek elmaradottságát látják. Ennek köszönhetjük talán az utolsó esztendő nagyszabású akcióit, melyeknek végcélja a nép nevelése, népünknek az ismeretekben való gazdagítása. Szinte lázasan alkották meg a modern népiskolákat, tanfolyamokat

rendeznek, melyen előadják a föld művelőinek a praktikus gazdálkodás legújabb vívmányait. Vándortanítók járják be az országot. Irnak a nép részére olcsó és jó könyveket, ujságokat. És az eredmény nem is késik. A nép, az isten adta nép, mintha megmozdult volna. Kezd a korral lépést tartani. Gondolkozik, elsajátítja a javításra célzó vívmányokat. Életjelt ad magáról minden nemesebb mozgalomban.

A gazdálkodás kezd okszerűbb lenni, az izlés nemesül, az érzés s a hajlandóság a jóra erősül. Persze attól az ideális magaslattól, melyet a nép érdekeit szívükön viselők kitűztek maguk elé, még messze vagyunk.

Hosszu utat kell még befutnia a népnevelés ügyének a mi szép hazánkban s ezen a hosszú uton nagy munka vár mindenkire, aki elmondhatja magáról, hogy valami köze van a néphez.

Azok, kik Magyarországon a szövetkezeti életet megteremtették s a szövetkezeti mozgalmak mostani vezetői tudják mindezt jól, azért napról napra erősebben domborítják ki azt a feladatot, mely a szövetkezetekre vár a jövő e nagy munkájában.

Budapest, jan. 7.

Készülődések a képviselő választásokra.

Kossuth Ferencz, az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt elnöke december 21-iki kelettel körlevelet intézett az ország összes vidéki függetlenségi és 48-as pártszervezetekhez, felhíva azokat, hogy mivel előreláthatólag a választások már a tavasszal végbemennek, saját kerületeikben mielőbb szervezkedjenek.

Csevegések.

(Gittáról és másról.)

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Csodálkozom magamon hogy ismét a Gitta név ötlött az eszembe. Mintha nem választhatnék én másat, például Magdát vagy Klárát. Ma ugyanis ezek a divatos nevek.

Valami halavány emlék csillan fel a memóriámban, valami kialvó szikra utolsó lobbanása, csalogató bujdoslása. Eszembe jut, hogy csak félesztendeje is még milyen hevesen szerettem Gittát. Amolyan esendes, fájdalom nélküli visszaemlékezés ez, melyben több az édesség, mint a keserv, több a sajnálkozás, mint a megbánás.

Nem azt sajnálom, hogy egyáltalán szerettem, csak azt, hogy őt szerettem; mert érzem, hogy még most is tudnám szeretni. Annyit tudok, hogy ha meglátom, elpirulok. Igen, én hála Istennek még pirulni is tudok. Meglehet, ha gyakrabban beszélnek vele, ismét rabjává lennék. De így, mikor kéthetenként látom s havonként beszélgetünk, gyorsan tűnik a varázs.

A legutolsó két hónap történetét foglalom röviden össze. — Magamat nyugtatom meg ezzel. Nem akarom ugyanis, hogy miután eddig pontos naplót vezettem szerelméről, most elhagyjam azt.

De mit is beszélek? Szerelmet emlegetek, holott nem vagyok szerelmes! Különben könnyen megeshetik, hogy a napló végén ismét szeretni fogom Gittát.

Politikai hírek.

Budapest, január. 7.

A legutóbb tartott minisztertanács — foglalkozott az új képviselőválasztások idejének kérdésével is. Döntés azonban e tekintetben nem történhetett és nem is fog történni mindaddig, a míg a magyar kormány azzal nem jut tisztába, hogy a helyzetnek milyen képen való alakulása várható Ausztriában, a hol most folynak a választások. Mert ha az osztrák Reichsrath most megint akcióképesé válnék és a parlamenti viszonyok ismét normális mederbe jutnának, úgy még ez év tavaszán, alkalmasint májusban, tanácskozássra ülnének össze a delegációk, mely esetben persze alig lehet szó róla, hogy Magyarországon a képviselőválasztások a nyár elején, június első felében legyenek meg. Későbbre halasztani a választásokat pedig a nagy mezőgazdasági munkák miatt nem lehetne, úgy, hogy hát ez esetben a dolog öszre maradna. Ha azonban az osztrák viszonyok a mostani új választások eredményeképpen sem javulnának meg, úgy a Magyarországi választások — mint a hogy már jeleztük — még a tavasszal lesznek. Erre nézve tényleges határozatot a magyar kormány alkalmasint a jövő heti minisztertanácsban fog hozni.

Polónyi Géza, egyes képviselők előtt kijelentette, hogy mihelyt a Ház összeül, szóvá fogja tenni a Falk Miksa által a miniszterelnökhöz intézett újévi üdvözlőbeszédnek ismeretes kirohanásait.

Azt a kérdést szándékozik intézni a miniszterelnökhöz, vajjon igaz-e az, amit

Falk mondott volna, hogy a szabadelvű pártban Széll Kálmánnak a kormányralépése óta a számarányokon kívül semmi sem változott?

Ennek a kérdésnek a fölvetésére jogosítottnak tekinti magát Polónyi Géza már azért is, mert egyike volt azoknak, akik közreműködtek létrehozásán a pártközi paktumnak, amelynek föltételeivel szerinte meg nem egyezhető az, amit Falk Miksa újévi beszédében állított.

Az osztrák választások egészen hidegen hagyják a magyar politikai világot. Pedig sok megszívlelni való volna a velünk szerződésben álló állam politikai mozzanataiban. Ott a választás egészen tiszta. Sem vesztegetés, sem hivatalos presszió nem dolgozik a mandátumok megszerzésénél. Ott egészen tiszta forrásból, a választóközönség meg nem hamisított akaratnyilvánításából születik a parlament. És az alakulás után válik munkaképtelenné.

Tehát egészen megfordított a világ, mint nálunk, ahol korrupt választásokból — az erőszak, a hatalmi érvényesítés minden tiltott eszközeivel gyártották a parlamentet. A jövő választások talán megtisztítják a parlamentarizmus forrását.

A belügyminiszter, munka alá vette az új választási törvény végrehajtására vonatkozó intézkedéseket s azok nemsokára teljesen készen lesznek, úgy, hogy a belügyminiszterium, valamint a választások ügyében rendelkező hatóságok készenlétben várhatják az országgyűlés feloszlását.

lyoshaju szolgáló dugta ki a fejét. Rögtön ott termett lovagja, ezuttal egy Vilmoshuszár, ki eddig a lámpaoszlop mögött húzódott meg.

Önkéntelenül felnéztem az ablakra. Gitta épen akkor állott fel, magasra tartva feje fölött a könyvet. Az illusztrációiról megismertem: valami meséskönyv lehetett, talán Grimm, talán Benedek vagy épen Verne. Komoly szemrehányást tettem magamnak előbbi gondolatomért. A ki mesék olvasásába így el tud merülni, az immakulata.

Azután felém fordította az arcát s azon olyan álmodozó, olyan kéjvágyó mosoly jelent meg. Talán téveteget keresése a szerelemnek. Vajjon miről gondolkozhatott?

Láttam, hogy le akar feküdni. Hopp, akkor innen futunk. Nem azért mintha túlságba szemérmes volnék, sem nem, mintha nem volnék eléggé kíváncsi.

De én azt hiszem, hogy az ilyen dolgok csak rontják az illúziót. Lassankint eltűnik a fűző s eltűnik az igazi valóság. Jaj, talán még rizspor is van az arezán. Jobb menni.

Kezemmel bucsucsókokat intettem felé, miket ő persze nem vett észre. Siettem. Szomszédomban épen akkor dobta el a szobacizius a bakája szájából kivett és tovább-szitt virgóniát. A pinceablak alatt még csak a czuppanónál tartottak.

Aztán megszűntek a séták. Ezek a nyomorult jégvirágok olyan irigyek, nem en-

Színház.

Színházi levél.

— Válasz Klára asszonynak. —

Debreczen, január 8.

Kedves Szerkesztő Ur! Megcsapott engem is a Wlassics genréjének a szele. Levelet írok a színházunkról s annak tényezőiről. Az igazi momentum, mi a levél-írásra kész, b. lapjuk e hó harmadiki számában megjelent színházi levél, melynek szellemes írója a hódolatra intő „Klára a s s z o n y” neve alá rejtőzött.

Nos, hát én nem hódolok mindenben az ő véleményének. Magam is asszony vagyok, szorgalmas színházlátogató. Jogom van tehát szerénytelenség nélkül válaszolni egyetmást kedves levelező társamnak.

Kezdjük hát a színügyi bizottságon! Tagjai Komjáthy direktornak jóbarátai, egy-némelyik — mint tudjuk — üzlettársa is. Egymásiránti rokonszenvüket nem is titkolják, annyira nem, hogy együttműködésüket a városban egy külső és belső jelentkezéseiben összetartó társaság jellegével ruházták fel. Apró kedvezések, a színügyi bizottság hatáskörén tulmenő kisebbszerű engedmények, a direktor korlátlan működésére szemethunyás, a társulat folyton szembeötlő hiányosságainak elnézése, mind, mind a direktor iránti loyaltás eredménye.

Ebben tehát egyetérték Klára asszonynyal. Nem vonom meg az igazságot azon kijelentésétől sem, mely szerint az igazgató belátva a közönség és az azt képviselő kritika elégedetlenségét, nemhogy újabb tagokat szerződtesse, de sőt a kik még fenntartják tehetségükkel a debreczeni színházat, azokat

is egymásután engedi el. Most például elmennek tőlünk Halmy, Tanay, Környey. Bódi Ellával, a mi kiváló koloratur énekesnőnkkel sem ujitotta meg szerződését a direktor. Mint hallom, Perényi is távozik.

Mért nem bocsátja el ezek helyett Bárdost, Makrayt, Országot a direktor? Talán olyan pótolhatatlan veszteség volna a debreczeni színházra a Makrayék távozása?

Hogy Sárosinak nem fizet, ez olyan dolog, melyről nem szólhatunk; ez a körülmény ugyanis nem az alapszabályokkal körülbástyázott igazgató kötelezettségeibe, hanem csak az ő lelkiismeretébe ütközik. Sárosinak azért nem fizet, mert az alapszabályok értelmében erre nincs kötelezve. De viszont nem is gátolja, nem gátolná őt ebben senki. Ezt a vádat tehát, mint amely direktorunk lelkiismeretének tág voltából folyik, bátran mellőzhetjük.

Jóllehet Sárosi hozott néhány zsufolt házat akár a Görög rabszolgában, akár a Baránykákban.

Ez mind apróság; jelentéktelen dolog az is, hogy dicsérgetjük távozó művészeinket. Távozásuk miatti fájdalomunkon ezzel ugysem enyhítünk, sőt talán keserveesebb lesz az.

És most érkezem a legfontosabbhoz! Ön hibáztatja kritikuskainkat, mert bírálatak nem tárgyilagosa. Ez, kérem sulyos vád, melyet az a megokolás sem enyhít, hogy a kritika egyoldalúságának a színészek és újságírók közötti pajtáskodásszerű jó viszony az előidézője. Olvastam például, így olvashatta ön is e lap tegnapi tárczáját. Egész séges, megszivlelendő eszmékkel van az telve, melyek alaposan lehűthetik a kritikuskokat és színészeket egyaránt.

Különben beszéljünk nyíltan és tárgyilagosa a tárgyilagosa kritika lehetőségéről. Helyilapjaink arányai, úgy tudom, nem engedik meg pláne a zsurnalisztikának mostani bénító áramlatai miatt, — hogy külön kritikuskokat tarthassanak, kiknek feladatuk tisztán a színelőadások megbírálásából állana. Viszont önmagától elesik szerintem az a vélemény, mintha kritikuskaink nem tudnának kritikát írni? Ha valaki figyelmesen olvassa bármely újság színházi referádáit, nem mondhatja fróikról, hogy azok minden előtanulmányozás, talán a darab irányának és jellegének ismerete nélkül vetnék papírra tapasztalataikat. Különben beszéljen a tény.

Ön a Buborékokról írott kritikákat figyelembe nem vehetőnek tartja, mert azokban Nagy Gyula és Kiss Irén alakításait egy sorba helyezték. Hát ehhez a körülményhez szeretnék szólani valamit. Készséggel elismerem azt, hogy Hamlet után Kiss Irén első művésznője társulatunknak.

De a Buborékokban való szereplése nem igen indokolja azt az indignációt, mely k. társnóm érez a miatt, hogy Nagy Gyulával egy sorba helyezték őt. Ha Csiky élénk intencziókkal teli légkörébe mélyebben behatolunk, s figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy az említett darabban például Kiss Irén oly fajképet mutat be, melyben sokan magukra ismernek, s így fokozottabb lesz a hatás, akkor bizony nem igen panaszkodhatunk az inkriminált dolog miatt. Sőt ellenkezőleg! Én Kiss Irén alakítását alapjában tévesztettnek tartom. Ő nem annyira megjelenésével, mint inkább a Csiky szövegével hatott. Nem volt elég diszkrét,

Az előadásra nem sokat figyeltem, látam is a darabot már többször, meg sarokpáholyból nem is érdemes a színpadra nézni. Egyszer véletlenül mégis odakukkantottam. Meg is bántam: az erényes Nagy Gyula épen javában kacérokodott a százsorszép Bárdossal. Szétfoszlott a szereplők iránt minden illúzióm.

E helyett inkább Gittát látócsöveztem. (Elég jó szó ez, kérem: van olyan, mint például ez: megöngyilkolta magát.) Az ő oldalán is csüngött egy gukker, de nem igen használta.

Szinte belefáradt a szemem, míg rásegeztem a nedvesülni kezdő lencsének áttekintetemet. Figyeltem arczán az előadás hatását. Mikor komoly maradt, én is óvakodtam minden tetszésnyilvánítástól. Ha meg nevetett, együtt nevettem vele. Biztam helyes izlésében, mely megtalálja az utat a komoly és nevető arczmutatáshoz.

Ezzel is megjártam. Egyszer látom, hogy teljes lelkéből kezd kacagni. Én követem példáját s harsogó nevetésre fakadok. Társaim ijeden néznek rám a földszint, a páholyok lakói, a karzat is megbotránkozva emel felém szemét. Pardon, a karzat, a plebsz együtt kacagott velem; azt hitte, van okom rá. Pedig akkor épen a legkedvesebb s legkomolyabb jelenet folyt, mikor a szerelmes novellista kitarja szívét Fiamettájának. Ijedten bujtam hátra a páholyban.

Csak, mikor ismét ki mertem nézni vettem észre az okát a Gitta nevetésének! Előtte egy kávénéni ke ölében barackzsárga

gedik magukon áthatolni a kutató pillantásokat.

De hát mire való a korzó, ha nem arra, hogy rajta találkozzam vele? A mint hogy úgy is történt.

Egy szombaton este hat óra tájt ott ézengtem a piacon. Haladtam öntudatlanul előre. Arról gondolkodtam, hogy hova is menjek én most? Vacsorázni talán? Erre még korai volna az idő. Vagy talán a heves billiard karambolok színhelyére? Bizony ez jó volna.

Belenyulok a zsebembe, hogy megtudjam, mennyi pénzem van. Ezt tudniillik sohasem tudom. Csörgést hallottam s a lelkem felvidult. De ah, szörnyű végzet! Zsebem mélyén egyetlen veszekedett tizfiléres kacérokodott csak egy letört fejű inggombbal.

Erre aztán kétségbeesetten emeltem fel a szeméimet. Már a kollégiumnál voltam. Látom, hogy előttem halad valaki, egy lány. Csodálatos, a járása mennyire hasonlít a Gittához: olyan ábrándos, olyan csendes. Alig éri a lába a földet, a termete meg hajladozik, mint a ringó nádszál.

Befordult egy házba, kiváló táncz professzorunk, Alföldy tanintézetébe.

Ah, hát táncolni tanul? Akkor elcsusszantunk egy valczert. A táncz olyan kellemes valami; míg az ember magához szoritja tánczosnőjét, a testtel együtt lelkeik is érintkeznek.

Utána mentem. Mikor a kaput kinyitottam, ő épen akkor fordult be a folyosóra.

Ugy vert a szívem, az a kéjes érzet töltött el, mit Hannibal érezhetett, mikor Cannae mellett seregszámát tartott.

Igen, én is hódítani akartam. Azt hittem, enyém a világ. Végignéztem magamon, mielőtt benyitottam volna. A bajam művészi frizurája, sikkos magatartásom kielégített.

Azután nyakkendőmet akartam megigazítani. De jaj, annak se hire, se hamva. Szörnyű meleg volt t. i. a redakcióban s ott felejtettem azt.

Busan fordultam vissza. Pedig kezem már a kilincsen volt.

Tegnapelőtt d. u. a színházban voltam. Boccacciót adták. A mint belépek, kit látok ott ülni előttem mást, mint Gittát? Nem volt egyedül, két ismerős lány szomszédságában és a támlásszékekben ült.

Zöldeskék angol blúz volt rajta, a vállain fekete bársony hajtóakkal, a csuklókon alul krémszínű puffokkal. Az arca piros volt s látszott rajta, hogy egész lelkével élvezi az előadást.

Köszöntem neki, visszaköszönt. Szerettem volna beszédbe ereszkedni vele: itt a legjobb alkalom van rá, nem szökhetik el szavaim elől. Csak az a másik két leány ne lett volna ott!

Csiptem a direktor jóvoltából egy első emeleti sarokpáholyt, oda vonultam be két kollégámmal együtt. Azért mondom az igazgatóról, hogy jóvoltából, mert potya volt a jegy. Tetszik tudni, a paszpartu nagy hatalom.

tulhágta gyakran a szalonkomika szerep-körét, mikor az amugy is félreismerhetetlen jellemére világot vető közhelyeket hatás vadászattal színezte ki. S ezzel szemben Nagy Gyula Somlajja kifogástalan, művészi volt.

Végül hiven követve az ön eszmeme netét, szólok néhány szót ittmaradó színészeinkről. A legnagyobb hiba a direktor részéről, hogy nem a művészeknek megfelelő szerepkört.

Vegyük először Fáy Flórát. Régi jó alakításain kívül (Matild, Claire, Jób Vilma s még vagy kettő) nem láttuk egyszer sem újabb szerepben, amely egyéniségének megfelelően s tehetsége igazi kimutatására alkalmas adna neki.

Vigjátékokban, könnyed társalgási szerepekben léptetik fel azt a művésznőt, a kit szerepköre s temperamentuma a legkomolyabb drámai tényezők kifejtésére utal.

Vagy ott van Pataky! Már a mult idényben is tagja volt a társulatunknak, s eddig még nem láthattunk tőle, istenadta, igazi tehetségét nyilvánosságra hozó alakítást.

A többiekéről nem szólok. — Annyi bizonyos, hogy kardalok és kardaloknok töltenek be olyan szerepkört, a melyet elsőrendű vagy legalább is segéd színészek és segédszínésznők volnának hivatva képviselni.

És mindez miért van? Igazgatónk üzleti szempontból fogja fel a társulat érdekeit. A színházi bizottság inkább gondol a direktorra, mint a társulat egyetemes jelentkezésére vagy a közönség kielégítésére.

Mikor lesz e szomorú állapotoknak vége, azt csak Isten és Komjáthy tudja. De rajtunk és erélyünkön mulik, hogy változtassunk e — sajnos — változhatatlanoknak látszó viszonyokon.

szinü mopszli ült, mely lassan, de biztosan rágicsálta a szék plüštámláját. Szerettem volna elsúlyedni szégyenletemben.

Átkoztam magamban a portás ügyetlenségét, a szolgák figyelmetlenségét, kik művelt állatok közé műveletlen állatokat engednek. Az ökölnyi mopszli tovább is vigan rágicsálta a biborszínü plüst.

Aztán mit beszéljek, unalmas volt a dolog mindvégig. Ez a kis incidens megzavarta délutánomat. Még haza sem kísértem Gittát; pedig ezt máskor illő távolság betartásával megszoktam tenni.

De a hosszú idő, mely alatt alkalmam volt szembe nézni, megmozdította a szívemet. Ugy éreztem magam, mint két esztendővel ezelőtt, mikor először láttam őt, mint kurtaszoknyás kis bakfist. Felelevenült emlékezetemben a sok átélt és elképzelt együttlét gyönyörrel teli képe s megint ifjú és bohó voltam. Az ilyen pár óras csemege mindig jólesik, s az ember folytatást kíván. Ha rövidesen beállna ez a folytatás, nem állanák jót a szívemről. Sőt talán így is?

Igen, szeretem Gittát!

Gáz.

Még csak azt akarom kérni, hogy ne vegye se a szerkesztő ur, se k. társnőm e sorokat polémiára indító oknak, mert azok tisztán egyéni véleményeim.

Különböen maradok a szerkesztő urnak s lapjának, mint a debreczeni közönség érdekeivel egyedül tárgyilagosan foglalkozó organumának továbbra is hiva

Etelka asszony.

Szókimondó asszonyság.

Tegnap este ismét élvezetben volt része annak a kisszámú közönségnek, mely e régi kedves történeti vigjáték előadását megnézte.

A czímszerepet Komjáthy né játszotta természetességgel, egyszerűen. Minden ízében mérsékelt, helyes tapintattal jellemezte a bárdolatlan, de természetes eszű és jószívű Hübsher Katát. Sok tapsot kapott s a második felvonás után a vasfüggöny elé hívtak.

Komjáthy eleinte tulságosan rideg Napoleon volt, mit szerepe nem kíván meg föltétlenül. Később ügyesen játszotta meg szerepét. Tanya általában véve jó Neipperg volt, szerepét ezuttal helyesen fogta fel. Halmy nagy tudással alakította a romlott udvari világ típusát.

Kisebb szerepekben elfogadható jók voltak Sziklay (ki ezuttal — kivételesen — nem volt burleszk.) Szathmáry. Bartha kissé hideg volt.

Különböen a hatásból könnyen levonhatná a következtetést Komjáthy. Ha ily műsorral lépne hétről-hétre a közönség elé, megszüntetné egyfelől a színházbajárók folytonos zugolódását, másrészt a saját érdekeit vinné előbbre, a mennyiben majdnem mindig szép házat vonzanának az előadások.

A vidéki színészet rendezése.

Az a sokat emlegetett színházi ankét, a melylyel a vidéki színészet ügyét akarják rendezni, e hó 12-én lesz a belügyminisztériumban. A fontos tanácskozással Festetics Andor gróf színészeti felügyelő már szétküldte a meghívókat azok részére, a kiknek a jelenlétét az ankét szükségesnek tartja.

Egy mágnás rejtélyes halála.

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, jan. 8.

Szenzáczis esetről beszélnek most Szegeden, melynek főszereplője Teleki Árpád gróf. Az ügybe a törvényszék is beleavatkozott, de a további nyomozásnak a gróf hirtelen gyanus halála véget vetett.

A részletek a következők: Gróf Teleki Árpád egy előkelő erdélyi mágnás család sarja, a mult hónapban nagyobb próbamegrendelést tett a szegedi Brauswetter cégénél, a honnan mindenféle ékszert küldtek a számára Hátszegre.

Mult aztán az idő, de sem válasz nem érkezett, sem az ékszerek nem jöttek vissza. Brauswetterék végre is udvarias levélben felszólították a grófot, hogy legalább a felesleges holmit küldje vissza azonkívül, amit megakar magának tartani.

A gróf erre azt válaszolta, hogy a késedelem onnan származik, mivel

egy vadászó társaság tagjai is akarnak egyet-mást vásárolni.

Megint eltelt egy kis idő s a cég, amely 3500 koronáig volt érdekelve a próbaküldeménynyel, most már bizalmasan Kolozsvárra fordult az iránt, hogy milyenek a gróf pénzügyi viszonyai?

A válasz épen nem volt megnyugtató, mert arról szólt, hogy Teleki Árpád teljesen hitelvesztett.

Bauswetterék ennek folytán megtették a gróf ellen a szegedi királyi törvényszéknél a büntető feljelentést, egyben kérve, hogy a grófot, a ki teljes vagyontalan léteire ilyen nagy megrendelést tett s különféle ürügyek alatt halasztgatta a kifizetést — tartóztassák le.

A szegedi törvényszék azonban nem tartotta magát illetékesnek arra, hogy eljárjon ebben az ügyben s áttette a kérvényt a deési törvényszékhez, ahol tényleg megindították Teleki Árpád gróf ellen a bünygyi eljárást. Azon a napon pedig, amelyiken kézhez vette az idézést s látta, hogy milyen komolyra fordult az ügy, melyet a legkönnyebb oldalról fogott fel, — hirtelen szívscélhűdés érte.

Általában beszélnek azonban és mindenféle hitelre talál az a verzió, hogy a gróf nem természetes halállal mult ki, hanem megmérgezte magát. Menekülni akart a földi igazságszolgáltatás elől.

NAPI HIREK.

Farsang.

Eljött tehát a nap, melyre vágyó sejtéssel dobog fel a tapasztalatlan, szende kis leányok szive, vágyakozással gondol Carneval buzgó növendékeinek ezre. Még a cinikus agglagények is mozogni érzik talpaik alatt a földet s úgy gondolják, hogy felviradt az ő napjuk.

Milyen édes nekik álmodozni a régen letűnt idők csábos emlékein, mikor még vér, igazi piros vér csergedezett az ifjak ereiben. mikor nem tudományban, nem a tekeasztalnál, s nem a sívár ászok mellett versenyeztek, hanem a parketten, a mely a táncz után az apró lábak dobogásaitól tükörfényes lett.

Oh régen a lábtükésítés művészei hónapokkal előre készültek a farsangra. Egyetlen éjszaka pótolta ki náluk a holt szezon. Hiszen akkor nem is tekintették igazi fiatalembernek, a ki a farsang egy éjszakáján nem tánczolta el és szét a cipőjét.

És aztán mennyi édes ábránd, mennyi eselszövény keletkezett régen Carneval uralkodása alatt! Nem volt szükség álarczra, sem jelmezre, olyannak mutatta mindenki magát, a milyen valóban volt. Majd a táncz hevében kezdtek sziporkázni az ötletek; nem suttoztak szerelmes szavakat, mint most, utálatos bókók sem fertőztették a tiszta levegőt, mely még nem volt büzhödtt a párfümtől.

Hanem aztán, mikor egy-egy hevesen eljárt kotillon után megpihentek a lá-

bacsák és a kedélyek, ekkor kezdődött az ábrándok uralma. Óh, jó szokás volt régen, hogy a tánczterem mellett apró fülkék, kivül lugasok voltak, hol csendesen, háborítatlanul meghúzódott egy-egy szerelmes pár. Ha némely kiélt gavallér, ki nem bírta már a kalandok hevéét, kémlelő utra indult, én Istenem, mily sokat tapasztalt az. Mindenütt a legfesztelenebb modor; az ifju feltárja szívét, melyet az első táncz lobbantott szerelemre. Nem áradozik. nem untatja imádottját köznapi frázisokkal, de ki mondja minden habozás, kitérés nélkül: Szeretem.

A lányka nem pirul el; pedig talán könnyebben tehetné azt, mint a maiak. A Karnevál sok, nagyon sok házasságot hoz létre, míg regímeje tart.

A diákok? Jobb róluk nem is beszélni. Ma a gazdaszlegények meg a jogászyerekek pezsgő mellett próbálnak mulatni, vagy a zártkörű, feszes zsurokon. Ezek zsurok olyan kiállhatatlanok; az ember nem tud beszélni semmit szíve szerint; a kisasszonykák is könnyen sértődnek, egy elejtett bizalmasabb szó gunyos sértődött arczfintorgást idéz elő. Mulatni ma nem tudnak igazán se a lányok, se a fiuk.

Üdvözlünk mégis téged, kedves farsang. Üdvözlünk, mert lelkünk a benne élő emlékek édes melankóliájára felfrissül, mert a régi kedves, a régi örökkéfriss karnevált látjuk benned. Gyujts lángra sok, sok ifju szívet, hiszen uralmad tan még sohse volt ily hosszú.

Negyvennégy nap! Elegendő idő az üdvözlésre is.

Isten hozott, kedves farsang!

Kimutatás a debreczeni ref. egyház m. évi állapotáról.

Élve született törvényes fi 757. Élve sz. törvényes nő 701. Élve sz. törvénytelen fi 115, nő 102. Halva sz. törvényes fi 64, nő 35. Halva sz. törvénytelen fi 10, törvénytelen nő 9. Összesen 1793. Meghaltak finemen 782, nőnemen 700. Összesen 1482. Egybekelt tiszta pár 315, vegyes pár 89, együtt 404. Áttért hozzánk más egyházból 5 fi, nő 11. Kitért 12 fi, nő 13. Szaporodás fi 157, nő 145, együtt 302. Lelkek száma lett finemen 22.335 nőnemen 22.888. Együtt 45223. Az 1900-ik évben egy éves és egy éven alul elhalt fi és leány gyermekek összes száma 463.

Lukács Béla öngyilkossága.

A magyar közéletnek egy kiváló szereplője, a ki miniszter is volt, a közelmúlt időben pedig a párizsi világiállítás magyar osztályának kormánybiztosa volt, Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, ma rémes módon fejezte be az életét. Öngyilkos lett. Estefelé, öt óra után beleugrott a Ferenz József-hídról a Dunába. Ott vergődött percekig a vízben, melynek hullámai mostanában hatalmas jégtáblákat sodornak lefelé. Mintha megbánta volna szörnyű tettét, kétségbeesetten kapaszkodott a jégtáblákba, hogy el ne merüljön és néhány bátorlelkű tüzoltó a maga életének kockázatásával nagynehezen ki is huzta a partra a szerencsétlen embert. Még akkor volt benne vala-

melyes élet. De az orvosi segítség már késő érkezett.

Tragikus módon kezdte az életet. A szabadságharc idején az oláhok az erpélyi Brádon szörnyű mészárlást vivén végbe, felkoncizolták Lukács Bélának egész családját. A vérszomjas horda nem kimélt senkit és semmit. Lemészárolták az apját, anyját, minden hozzávalóját és ő, aki még csecsemő gyermek volt akkor, valósággal csudálatos módon szabadult meg. A dajkája megszökött vele az oláh bestiák elől. Így maradt meg. A sors kárpótolta — magas polcra jutott. Tragikusan fejezte be életét Lukács Béla. Az öngyilkosság okául súlyos idegbaját emlegetik. Tragikus esete részvétet kelt.

Téli vásárunk.

Tegnap vette kezdetét városunkban az ugynevezett Antalanpi vásár, amely meglehetősen lanyhán indult meg. Tegnap volt a bőrvásár, a méz, dió stb. került piacra, szombaton lesz a sértésvásár, vasárnap és hétfőn a marha és lóvásárok. A Széchenyi-utca végén tartani szokott kirakodó vásárra is készítik már a bódékat, melyekben a mézeskalács, tajtékpipa, disz-műárak, peccsnyomó és ki tudná még mi kínálkozik a nagy hanggal odacsalogatott vevőknek. Idegenek még nem nagy számmal érkeztek. — A rendőrfőkapitányság úgy intézkedett, hogy úgy a vasutnál, mint a vásárterületeken felváltva kettőzött őrszemélyzet teljesítse a felügyeletet.

Vesztett kutyák garázdálkodása.

Tóth Ambrus tanyáján — mint hadházi levelezőnk írja — két vestett eb garázdálkodott. Bálint Imre napszámost az arcán, Illés Lajos bérest pedig a kezefején marták meg. Csak nagy hajszá után sikerült a vestett ebeket agyonütni. A két súlyosan sérült embert orvosi megfigyelés alá helyezték.

Hol a 25 forint.

Ezt keresi Toronyi Juliánna szakácsné, akinek ma délelőtt míg a kenyér piacon vásárolt valami szemfüles tolvaj a zsebéből kilopta a tárcáját, amelyben 25 forint volt. A szakácsné csak akkor vette észre a tolvajlást, a mikor fizetni akart. A rendőrség keresi a vakmerő zsebmetszőt.

Elhunyt kereskedő.

Sándor Ferencz kereskedő a Pásztor Gyula és társa kereskedő cégé beltartja 7-én 46 éves korában elhunyt. Temetése f. hó 9-én d. u. 2 órakor lesz Csapó u. 55 sz. háztól.

Szibéria Mármárosban.

Mármáros-Szigetről írják, hogy e hó 4-én Mármarosszigeten 25 foknyi volt a hideg, Kőrösmezőn azonban már 35 fok Celsius. Az egész vármegyében megelőzőleg folyvást egész napokon esett a hó. A folyók mind befagytak.

Magyar ágyuk.

Magyarországnak csak honvédsége van de nincs önálló nemzeti hadserege. A honvédségnek tüzéséggel való kiegészítését is régen kérték.

Ez a jogos óhaj nem teljesült, de most legalább lesz magyar ágyu a közös hadseregben. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi

miniszternek sikerült ugyanis a közös hadsereg számára szükséges új ágyuknak egy részét Magyarország ágyuönlő iparosainak biztosítani. Az e tekintetben az egyrészt a magyar kereskedelmi minisztérium között, másrészt a kereskedelmi minisztérium és egyes magyar vasöntő iparvállalatok közt folytatott tárgyalások teljes eredményre vezettek.

A Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

(Piacz u. 83 sz. Geréby-ház) ez uton is tudatja a n. é. közönséggel, hogy 1901 évvel V. évtársulatát megalakította. Az intézet mely a már lefolyt négy év alatt is kétszertelen nagy szolgálatot tett úgy a helyi, mint vidéki közgazdaságunknak; fejlődésével es váratlan erősbödésével a jövőben is garantiát nyújthat arra, hogy tagjainak a tőkegyűjtés könnyen lehetővé tétele mellett a legolcsóbb kölcsönöket nyújthatja. A helyi szövetkezetek között pedig az egyedüli mely a takarékoságot s így a tőkék gyűjtését a legszegényebbeknek is lehetővé tudja tenni, amennyiben legkisebb betétjét 20 fillérben állapította meg, s az egyes évtársulatok csak négy évi időtartamuk. A beiratkozások, melyek már is tömegesen történek, d. e. 9-12. d. u. 3-5 óráig az intézet irodahelyiségében eszközölhetők, s a betétek után — további intézkedésig — még mulatsági díj nem szedetik.

Az eltűnt pályadij.

A Mészáros-féle dráma-pályázat nyertese, Somló Sándor már jelentkezett, hogy átvegye a pályadijat, de nem jelentkezett az, a kinél a díjat deponálták. Magyarárn szólva, a Mészáros-féle pályadijnak szárnya kelt és eltűnt. Kinél van, nem tudják. De lehet hogy ezt a nemtudást csak szinmulálják. Tudják hogy kinél van, helyesebben szólva: tudják, kinél nincs a pályadij.

Minek keressék hát? Megmondta Ariosztó, hogy bolond ember az, aki olyat keres, a mit nem szeretne megtalálni. S a mi bölcsseink elég okosak, hogy ne keressék a kellemetlent. Csöndben, minden nagyobb felindulás és felháborodás nélkül tudatták a világgal, hogy a díjat nem lehet kiadni, mert a díjnak már gazdája akadt. Nagy baj ez az irodalomra nézve, mert ez az egyetlen pályadij, mely modernebb irodalmi munkára sarkalja az írókat. S most ezt is ellopták! Kár, kár. Inkább hagyták volna meg ezt az egyet s lopták volna el helyette az összes akadémiai pályadijakat. De úgy látszik, hogy a tolvaj a régi iskolával, az akadémiaival rokonszenvez s ennek akart jó szolgálatot tenni. Jó lesz tehát a tolvajt ebben a körben keresni. Könnyű lesz megtalálni, mert hiszen nagyon kevesen vannak már azok, kik az akadémiaival rokonszenveznek.

Bernrieder ur mulatsága.

Csintalan volt a kis princez, roppantul csintalan. Nem kellett már neki se játék, se séta, se cukor, se semmi. Eszébe jutott akkor valami a nagyapónak, a fejedelemnek. „Holnap lesz újév napja, eljön a sok gratuláns. Ez nagyon mulatságos valami. Ez kell neked kicsi unokám.” És aznap parancsot adott, hogy holnap újév napján sok legyen ám a gratuláns. És mivelhogy a fejedelem hatalmas, a nép pedig mameluk volt, másnap nagy volt a gratuláló csapat és a fenséges princez is fényesen mulatott a mulatságos bácsikon.

Eddig a mese. Talán nem hiszik el? Lehetetlen volna, hogy egy fejedelem akár-

milyen hatalmas és egy nép akármilyen mameluk legyen? No hát, kételkedő hölgyek és urak, tessék elolvasni a lapok referádáit Széll Kálmán újévről, a hol a 4 éves Bernrieder Ferencz, a miniszterelnök unokája végighallgatta az újévi gratulációkat. És tetszik látni, ha Falk Miksa nem röstel beszédet tartani és a többi kétszázegynéhány ur nem röstel éljenezni, csak azért, hogy Bernrieder ur jól mulasson, miért ne lehessen ez így egy fejedelemmel is. Miért ne eshetne meg ez egy hatalmas fejedelemmel és egy mameluknéppel, ha megeshetett Széll Kálmánnal és a szabadelvűpárttal? Pedig Széll Kálmán nem hatalmas fejedelem és a szabadelvűpárt, ugye, nem mameluk nép?

x A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet működését 1901. január hó 1-én kezdi meg. A szövetkezet évtársulatai 5 évre alakulnak. A szövetkezet 6 %-ot nyújt tagjainak, az öt év alatt befizethető összeg erejéig kölcsönöket, melyeket az előjegyzés sorrendje szerint kezesség, jelzálogi bekebelezés, vagy más fedezet ellenében ad. Befizetési napok; szerdán délután 3-5-ig, szombaton délelőtt 9-11 és délután 3-5 óráig. Beiratkozások a szövetkezet hivatali helyiségében (Piac-utca 5. szám, a kereskedelmi akadémia mellett) naponta a délelőtti órákban eszközöltenek.

A csoda-doktor arája.

január 8.

Tóth Ödön nemcsak titkos gyógyítószerekkel dolgozott, hanem apróhirdetésekkel is. A titkos szereket leginkább férfiaknak ajánlotta, az apróhirdetésekkel — magamagát ajánlotta olyan nőknek, a kiknek néhány megtakarított forintjuk van s férjhez óhajtának menni.

Tóth Ödön nagyon jól tudta, hogy sokan akarnak férjhez menni s jól számított, mert az apróhirdetések nyomán olyan ajánlat-áradat érkezett hozzá, mintha ő lett volna a monarchia legdaliásabb s legrendezettebb viszonyok közt élő férfi.

Kénye-kedve szerint válogatott az arczképpel felszerelt ajánlatokban s kiválasztotta a legesinosabbat, bár nem a legpénzesebbet. Szabó Etelka sem idegenkedett a csodadoktortól s már az első találkozás alkalmával 40 forinttal honorálta Tóth Ödön szeretetreméltóságát. De ennél többet nem adott neki s Tóth Ödön bizony ott hagyta a faképnél a nélkül, hogy a házassági ajánlatot effektuálta volna. Szabó Etelka kezdetben sokat szomorkodott, később feljelentette Tóth Ödönt csalás miatt.

A törvényszék azonban megszüntette ellene az eljárást s a mikor bírói határozat jogerőre emelkedett, ő jelentette fel a leányt hamis vádaskodás miatt. Ezt a pört tárgyalta ma a törvényszék dr. Bakonyi Kálmán elnöke alatt. A bizonyítás befejeztével azonban Hodászy kir. alügyész eljuttatta a vádat, mert Szabó Etelka jó-

hiszeműen cselekedett, a mikor Tóth ellen panaszt emelt. A törvényszék az ügyészi indítvány alapján a vádlott ellen beszüntette a további eljárást.

Szeless Adorján letartóztatása.

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 8.

Szenzációs letartóztatás történt vasárnap délután.

Sulyos tartalmu feljelentés alapján a főkapitányság letartóztatta a Hentzi-szobor ellen megkísérelt merényletéről ismeretes Szeless Adorjánt, a ki az ötévi elévülési idő leteltével mult év tavaszán Franciaországból visszatért.

Özvegy Hadházy Józsefné és leánya Rózsa Ilona azt a feljelentést tették a rendőrségnél Szeless Adorján ellen, hogy jelenlétükben királysértést követett el s felségsértés büntetése szövetkezett. Ezt Szeless akkor követte volna el, amikor mult év május havában náluk lakott. Tanukul hivatkozott a feljelentés özvegy Hadházyé az édesanyjára özvegy Rózsa Józsefnére és törvénytelen lányára Rózsa Ilonára, valamint mosónőjére Nagy Bálintnéra. Ezek a családtagok kihallgatván, a feljelentéssel megegyezőleg vallottak.

E vallomások alapján a főkapitányság vasárnap délután három óraker két detektívvel elővezettette Szeless Aréna-ut 36. sz. alatt birt lakásáról, két detektív pedig ott maradt a lakás őrizetére.

Szeless Adorján Tóth János fogalmazó elé vezetvén, rögtön maga mondta, hogy Rózsaék feljelentéséről van szó. Tudja azt, mert Rózsaék már előzetesen fenyegették őt ezzel. Határozottan tagadta a vádat s a feljelentést bosszu művének mondotta.

A kihallgatás befejeztével Rudnay Béla főkapitány Szeless tagadása és a vád ellen való tiltakozása daczára, tekintettel a feljelentésben foglalt gyanu súlyosságára s az esetleg várható büntetés nagyságára, előlegesen letartóztatta, egyszerűen elrendelte Szeless lakásának a házkutatását.

A házkutatást este hat óraker kezdtek meg s tíz óráig folytatták. Nem volt nehéz munkájuk, mert a szegényes lakásban alig van butor. Lefoglalták a „Független Hirmondó” több számát, amelyben a király személyéről s a Hentzi-szoborról van szó, valamint lefoglalták Rózsa Ilonának Szelesshez írt szerelmes leveleit. Átkutatták a pinczét és a padlást is, de semmit sem találtak.

A házkutatás befejeztével Szelesst visszakísérték a főkapitánysághoz.

A nyomozás most a Szeless által felhozott megállapítására folyik. Annyit már is konstatált a nyomozást vezető fogalmazó, hogy a Rózsa család minden tagja ellen többrendbeli büntető eljárást van folyamatban, valamint azt is, hogy más haragosaik, így például Nuber vendéglős ellen is több fajta feljelentést adtak be.

Fővárosi tudósítónk az ügyről ma táviratilag a következőkben értesít:

Szeless Adorján ellen tudvalegőleg özv. Hadházyné és leánya Rózsa Ilona tette a följelentést. — Nem maguktól tették, hanem egy nyugalmazott közös hadseregbeli kapitány ösztökélésére.

Szeless ugyanis többször említette, hogy föl kellene robbantani a Burgot, olyankor, mikor esa-

ládi tanácsot tartanak a királyi ház tagjai.

Ezt a kijelentését Hadházyné és Rózsa Ilona elmondták Désy László nyug. kapitánynak, aki figyelmeztette őket, hogy ezt föl kell jelenteni, mert ha valami történne, őket, mint bűnrészeseket fogják elfogni.

A két nő tagadja, hogy nekik Szelessel viszonyuk lett volna. Az se igaz, hogy a rendőrség megtalálta Rózsa Ilona szerelmes leveleit.

A két nő azért jelentette fel, mert félték, hogy bajba kerülnek.

A kapitány ugyanis azzal fenyegetődött, hogy ha föl nem jelentik Szeless, magateszi meg a följelentést.

Hadházyné azt vallja, hogy Szeless előttük úgy nyilatkozott, hogy Bécsben összeköttetései vannak.

— De mi lesz a gyerekeimmel? — kérdezte elszörnyedve Hadházyné. — Kifogja eltartani őket?

— A haza! felelte Szeless.

Szelessnek állítólag Budapesten is egész csomó ismerőse volt, akikkel tervét főzte.

Szeless mindent tagad.

IRODALOM.

Az állatok világa.

Brehm Alfréd nagy művének magyar kiadásából most jelent meg a 9-ik füzet. Ebben a füzetben az olvasó a fémajmok utolsó s talán legérdekesebb csoportjainak, a lóri-félék, az afrikai galagók, a pápaszemes mahi s a madagaszkári véznauju maki életének ismereteink mai színvonalához mért ecsetelését találja. Ezzel véget ér a fémajmok tárgyalások s elkezdődik a denevérek csodás világának általános jellemzése. Ez az utóbbi rész is teljesen át van dolgozva s egészen új világításban mutatja be a bögerek rejtelmes életét, amelyhez a magyar nép felfogásában is annyi tévhit, babona és varázslat fűződik. A füzetet a megelőzőkhez hasonlóan, Méhely Lajos, a magyar kiadás szerkesztője dolgozta át, tárgyanak nagy szeretettel s a buvár odaváló lelkiismeretességével. A mű a Légrady testvérek kiadásában jelenik meg. Egy füzet ára 80 fillér.

A „Vasárnapi Ujság” január 6-iki száma 30 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Gróf Zichy Géza” (arczképekkel). — „Gróf Zichy Géza mint ember.” Dr. Závory Sándortól. — Költmények: „Téli vers.” Lévy Józseftől; „Tóth Klára.” Calamustól. — Regénytár: „A szentandrási bíró fia.” Elbeszélés. Irta Jókai Mór. (Linek Lajos rajzaival.) — „A lovaglómester.” Elbeszélés az amerikai életből. Irta F. W. Wharton. Angolból fordította S. A. (képekkel). — „Koko.” Elbeszélés. Irta Vértési Arnold. — „Az új országház falfestményei” (képekkel Dudits Andor és Kriesch Aladár falfestményei után.) — „Lakott világok.” — „Lefőzte a bárót.” — „Délafrikai képek” (eredeti fényképfelvételekkel a transzváli háborúból.) — „Pauli Richárd” (arczképekkel). — „Két festmény lynocet Ferencztől” (képekkel). — „Épület-fel-emelések a Margitszigeten” (képekkel). — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre négy kor., a

„Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, fél-évre 2 korona 80 fillér.

A csodabalsam,

mely az életet meghosszabbítja.

— A legújabb amerikai fölfedezés. —

január 8.

Alig bujt elő a jövő mellől nagy kinnal az újév, már itt van vele egy időben a csodája: az életbalsam. Ki hozta? Honnét hozta? Kérdezik önök jámbor európaiak és debreczeniek?

De nem, önök nem kérdezik, mert ugyis tudják, hogy eféle csoda nem jöhet más tájékról a csodákban oly gazdag világnak, mint Amerikából.

Hát igen, ott találták fel az életelixirt, a mely ennek a most ébredt századnak a legelső és a legnagyobb boldogsága, vagy legelső és legnagyobb — csodabogara.

Nem épen pletykaságképen jön át róla a hír a világ tulsó feléről, hanem mint az amerikai tudományos világ csodás szenzációjáról, a legkomolyabb angol lapok egyike, a Herald emlékezik meg a legújabb számában, amelyet mi is megkaptunk.

Két chikagói egyetemi professzor diadalát jelenti, Loel dr. és Singli dr. urakét, akiknek csodabalsamáról ma egész Amerika beszél. Ez a csodabalsam olyan valami, hogy az élet kinyulhat az élvezése által az emberi kor legeslegvégső határán túl is, sőt ha a szív megszűnt dobogni, ez a balsam újra feléleszti.

Ne féljetez hát szerelmes szívek, nem haltok meg többet. S ama legöregebb emberek se lesznek olyan ritkaságok, hogy mint a régmúlt idők tanúira kelljen rájuk hivatkozni.

De nézzük, mit jelent erről a csodabalsamról a Herald. Így szól a hír fordításban:

New-York. Nagy szenzációt keltett dr. Loel és dr. Singli orvosok találmánya, és erről szóló előadása a chikagói egyetemen Tudományos kutatás és tapasztalat alapján kimutatják, hogy a közönséges só voltaképpen igazi élet-elixir, mellyel az életet meg lehet hosszabbítani.

Kísérleti tapasztalatokat tettek sokféle állaton. Beigazolták, hogy a preparált só olyan hatással van a szervezetre, hogy nemcsak az izmokat edzi, de a vérbe is átmegy. A tudósok megvanak ezen állításuk igazságáról győződve. Egy Wandercook nevű chikagói polgár, a ki 92 éves, azt állítja, hogy ő két dozis sőt vett be naponta 45 év óta.

És most egész New-York lázasan eszi a sőt,

Tehát a csodabalsam voltaképpen — a só. Az igénytelen, olcsó só. De hiszen ez ez előtt is szerették az öregek különösen. — Talán az ösztönük jött reá az öregeknek, hogy a só olyan jó dolog, az életet meghosszabbítja.

Megjegyzi erre egy szellemes asszony, aki nekünk az angol lapot beküldte a fordítással, hogy ha a só csakugyan ilyen csodabalsam és elkezd szopogatni a világ: leg jobban örülnének ennek a korcsmárosok és a bortermelők, mert tudvalevőleg a sóra lehet ám csak nagyot inni.

Ám a doktorok se lennének ellenségei a só-elixirnek, mert akinek bora nincs

vizet iszik rá, a sok rossz víz pedig — betegség terjeszt . . .

Mégis csak nagy kujonok azok a Loel és Singli doktor urak!

CSARNOK.

Az ut lefelé.

Irtá: Porzsolt Kálmán.

Folytatás.

Kinyitotta az ajtót és — a szobában senkit sem talált.

— Kétségbeesve futott ki az udvarra, Laura nevét kiálva.

A szomszédasszonyok kiáltozásra lakásaikból előjöttek és a férj kétségbeesett kérdézősködéseire csak gunyos arczok feleltek.

— Elment; hiszen minek is maradt volna itthon, mikor az ur még ebédet sem tudott neki adni? — Nos hát elment, még pedig uri fogaton ment el; hát mit is csinált volna szegény asszony, bár előbb ment volna el.

A férj agyában rémitő világosság kezdett derengeni, berohant ismét a szobába, kereste, nem hagyott e levelet a hűtlen asszony.

— S a földön csakugyan talált egy kis papír darabkát: a bűn bizonyítéka az volt.

Egy jó asszony irta meg benne az utolsó tanácsot, az utolsó eszközt, a mellyel nyomorán segíthet.

— A férj kirohant és ment egyenesen a palota felé, mely a levélben meg volt jelölve.

Hideg volt, metsző szél fujt, az utcákon alig volt már ember, mindenki csendes eszádi tüzhelynél ült boldogan.

Jenő az esztől és fáradságtól győ törve vánszorgott az utcákon.

— Végre odaért a diszes nagy palota elé.

A kapu be volt zárva. Megrázta hát a kilincset és ha kétségbeesése erőre vált volna, romba dől az egész palota mint egy Góliath érintésére.

— Tehát itt! . . . Itt adják áruba a menyországot? Hát nincsen büntető Isten

az égben, hogy kő kövön maradhat, midőn ily iszonyu bűn rejtőzik e csarnokban? Tehát itt adják és veszik a becsületet, itt váltják fel az erényt és szemérmét aranyra? Itt szennyeznek be pezsgős poharak csengése szemérmetlen keczaj s az orgiák undok röhgése közt azt az oltárt, mely előtt ő imádkozva borult le?

Erőtlén kezekkel dörömbölt az ajtón, míg végre kinyitották.

— Mit akarsz ficzkó, — mordult rá a kapus.

— Mit akarok? A becsületemet?

Örült vagy? takarodjál innen, — szólott a kapus, és midőn Jenő a lépcsőkön fel akart rohanni, az izmos ember megragadta és kilökte az utca kövezetére.

Aztán egyet csikorgott a kapu zára és csendes lett ismét minden.

A megfagyott kövezeten fetrengve, s egyszerre kacagva és sirva, örülten lépdeszte haját Jenő.

Midőn gondolatait egy kissé tisztázni tudta, feltette magában, hogy ott fog várni, míg újra meg nem nyílik a kapu.

(Vége köv.)

Városi színház.

Holnap szerdán, jan. 9-én:

— Tékozló apa.

Szinmű.

Nyílt-tér.

Az Augsburgi légszesz ipartársulatnak debreczeni légszeszgyár igazgatósága folyó hó 10-én megfogván szüntetni működését, fölkéri mindazokkal, kiknek a társulat ellen valami követelésük vagy igényük van, hogy ennek érvényesítése végett, folyó hó 10. napjának délutáni 5 órájáig jelentkezni sziveskedjenek, miután később bejelentendő igények csak a központból volnának elintézhettek.

Utolsó hét.

Csak **40** fillérért már
1901 Január hó **12-én**
10.000 kor.
1000, 500, stb.stb.
ÖSSZESEN **1311** NYEREMÉNY NYERHETŐ,
a **DIÁK-OTTHON**-SORSJÁTÉKBAN
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK.

268
88
60

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szörme gallérok, muf-
fok és nyakcoliek.

Dr. J. G. POPP-féle
ANATHERIN
es és kir. udvari fogorvos **Bécs**, 13/6. Csak akkor valódi, ha a kék címen francia arany nyomásban ezégen látható.

Ovatosan válasszuk meg a szájvizet, a mit használni akarunk, mert mostanában árta mas savakat használnak.

Az Anatherin megakadályozza a szájfogak és foghús fájdalmait sőt a foghúst erősíti. 3. Ár frt 1.40 — 1 frt 0 f0.

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** é **Mihalovits István** gyógyszerárában, továbbá a legtöbb gyógyszerárban és illatszerek-kereskedésben.

Sok pénzt

kereshotnek (esetleg mellékkeresetként) solid, becsületes uton bármily társadalmi állásu emberek.

Bővebb értesítést ad „Reell 69” sz. alatt a hirdetési iroda **E. Kristoffik Zürich**. Levélpórtó 25., 1. lapportó 10 fillér.

Nemes harzi kanárikat

csak első rangu tenyésztőtől tessék venni. Szívesen szolgálak a legnemesebb fajkból 8—12, 15 márkáért darabonként. Felelősséget vállalok az értékért és a kanárik egészséges megérkezéseért. — A próbaidő után esetleg becsérélhető. Árjegyzék ingyen.

W WALTER.
St. Andreasberg Harz 76.

Chief Office 48. Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi

Hämatin-Pilulái

a legmegbízhatóbb szer, a vérszegénység, sápkór és ezek utóbetegségei ellen. Kerüldő a gyomorszerveket túlságosan izgató, bódító nehéz vasborok használata. Inkább ezen könnyű, szeliden alkalmazkodó pilulák használandók. Minden valódi doboz a gyáros nevével van elátva. Egy dohoz bérmentve küld **4 koronáért** az összeg előleges beküldése mellett az

Apotheker A. Thierry' Balsam Fabrik
Pregradában, Rohitsch-Savanyukut mellett

Hirdetés.

A biharmegyei Konyár község határához tartozó konyári tanyabirtokon még meglévő tanyai épületek u. m. : egy nagy magtár, egy gazdatiszti lakás, két cselédek lakásául szolgáló épület, 4 db. összesen 134 öl hosszú deszka falu 4—4 1/2 öl széles, kellőleg felszerelt dohány pajta és egy 18 öl hosszú káka tetőzetű dohánysimító helyiség minden órán eladók. — Az épületek tetőzete nádból van, venni szándékozók jelenjenek meg Konyár község házánál, az ár egység szerint de lehetőleg azonnal fizetendő. Épületek a dohány beváltás után vehetők át. Konyár, 1900. dec. 28.

Az előljáróság.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó vellezet, atlas satin és batisztokat, haraszt kendőket, valamint szőnyegeket, függönyöket tetemesen leszállított áron árusítjuk el.

Szabó Lajos Fiai
DEBRECZEN, Rózsater.
7 méter egy ruhának való női divatszövet **1 frt 75 kr.**

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.